

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Рябовол Л. Т., професор кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права, доктор педагогічних наук, професор.

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою факультету «30» серпня 2018 року, протокол № 1

Голова вченої ради факультету

Філоретова Л.М.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 року

Завідувач кафедри

Соболь Є.Ю.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «262 Правоохоронна діяльність».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є певний обсяг знань у галузі наукових досліджень, зокрема, щодо методологічних засад наукової праці, збирання й опрацювання інформації, розробки програм наукових досліджень, аналізу одержаних результатів та оформлення їх у вигляді наукового звіту.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Методологія та організація наукових досліджень» пов'язаний з усіма дисциплінами навчального плану, оскільки, передбачає формування універсальних умінь проводити наукові дослідження з актуальних проблем у галузі правоохоронної діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з таких *змістових частин*:

Розділ 1. Наука як сфера людської діяльності та система знань.

Розділ 2. Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній діяльності.

Розділ 3. Методологія наукової діяльності.

Розділ 4. Організація наукової діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є вивчення теоретичних основ і практики організації наукових досліджень у різних формах, формування навичок практичного застосування конкретних методів наукового пошуку у професійній діяльності.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є:

- ознайомлення із основами наукознавства та методологією наукових досліджень;

- набуття практичних навичок застосування загальнонаукових та спеціальних методів у наукових дослідженнях;

- формування навичок наукової організації дослідного процесу;

- засвоєння правил роботи з джерелами інформації у наукових дослідженнях;

- організація впровадження результатів наукових досліджень та визначення їх ефективності;

- формування готовності студента до науково-дослідної роботи, стимулювання його пошукової активності, продуктивної дослідницької поведінки, прагнення до творчого наукового пошуку.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність (ІК) – здатність проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері правоохоронної діяльності;

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- здатність планувати та управляти часом;
- здатність до провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності;
- здатність самостійно здобувати знання, використовуючи різні джерела інформації;

Професійні компетентності (ПК):

- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;

- здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення;

- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- здатність аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

1.4. Програмними результатами навчання є:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій;
- узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, аргументовано їх пояснювати;
- аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення;
- здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;
- аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Розділ 1. Наука як сфера людської діяльності та система знань

Наука як сфера людської діяльності. Наука: поняття та ознаки. Функції, мета і завдання науки. Історія науки.

Наука як система знань. Наукознавство. Наука як динамічна система знань. Сучасна система наукових знань. Підходи до класифікації наук: методологічний, гносеологічний, логічний. Класифікація наук. Фундаментальні та прикладні науки: поняття, мета і завдання. Природничі, технічні та суспільні науки як основні галузі знань. Поглиблення інтеграції суспільних, природничих і технічних наук.

Розділ 2. Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній діяльності

Державне регулювання та управління у науковій та науково-технічній діяльності. Законодавство України про наукову і науково-технічну діяльність. Державне регулювання та управління у науковій і науково-технічній діяльності в Україні: поняття, цілі та напрями, принципи, інструменти. Компетенції та повноваження державних органів у сфері наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

Наукова та науково-технічна діяльність. Поняття, види та рівні наукової та науково-технічної діяльності. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності. Об'єкти наукової та науково-технічної діяльності.

Наукові та науково-педагогічні кадри. Наукові ступені і вчені звання. Підготовка наукових кадрів. Посади наукових та науково-педагогічних працівників. Атестація та підвищення кваліфікації наукових працівників. Гарантії соціально-правового статусу вчених, наукових працівників.

Академічна свобода та академічна доброчесність. Академічна свобода як самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про освіту»).

Академічна доброчесність як сукупність етичних принципів, визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ч. 1 ст. 42 Закону України «Про освіту»). Що передбачає дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками і здобувачами освіти. Академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання як форми порушення академічної доброчесності. Академічна відповідальність наукових/науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

Розділ 3. Методологія наукової діяльності

Методологічні основи наукового пізнання. Наукове пізнання: поняття й рівні. Емпіричний (фактичний) рівень наукового пізнання. Теоретичний рівень наукового пізнання. Форми розвитку наукових знань.

Основи методології науково-дослідної діяльності. Основи теорії наукового пізнання. Методологія наукового дослідження у широкому і вузькому розумінні. Принципи наукової методології: універсального взаємозв'язку, діалектичної суперечності, єдності якісного і кількісного,

діалектичного заперечення та відбиття. Складові методології наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Методи наукового пізнання. Поняття методу. Види та рівні методів. Методологія емпіричних досліджень. Методологія теоретичних досліджень. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.

Спеціальні методи досліджень в галузі правоохоронної діяльності. Методи збору та узагальнення інформації. Методи спостереження та збору даних. Методи вибіркового спостереження. Методи групування. Таблично-графічні методи. Методи за видами аналізу. Нормативний метод. Методи прогнозування. Методи моделювання. Евристичні методи.

Наукові підходи у дослідженнях в галузі правоохоронної діяльності. Проблемний підхід: сутність та призначення. Інструментарій вибору методів дослідження. Концептуальний підхід. Розуміння концепції. Різновиди концепції. Структура процесу формування концепції та програм розвитку правоохоронної сфери. Етапи розробки концепції розвитку правоохоронної сфери. Системний підхід. Принципи використання системного підходу. Інші підходи у дослідженнях в галузі правоохоронної діяльності.

Розділ 4. Організація наукової діяльності

Формування вченого як носія наукових знань. Середовище формування вченого і використання ресурсу знань. Передумови активізації процесу впровадження у виробництво вже отриманих знань. Функції інтелектуального потенціалу суспільства. Розвиток творчих здібностей та особистісні риси працівника науки. Зовнішні і внутрішні мотиви, що зумовлюють прагнення людини до наукової діяльності. Особливості розумової праці та її організації. Основні психологічні риси діяльності вчених. Критичне осмислення досягнень науки.

Процес наукового дослідження. Сутність процесу наукового дослідження, його рівні, структура та основні етапи здійснення. Обґрунтування теми (проблеми) наукового дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Вибір емпіричної бази наукового дослідження. Послідовність виконання наукових досліджень. Основні прийоми наукових узагальнень, формування висновків і рекомендацій за результатами досліджень. Формування положень наукової новизни. Наукова стаття як форма апробації наукового дослідження. Вимоги до наукових статей на сучасному етапі.

Інформаційне забезпечення наукового дослідження. Поняття «Наукова інформація» та її функції. Класифікація джерел інформаційного забезпечення, носії інформації. Види наукових документів і наукової інформації. Загальні підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження. Характеристика і класифікація наукових літературних джерел. Пошук наукової інформації у мережі Інтернет. Автоматизовані технології отримання наукової інформації. Обробка наукових літературних джерел. Методи аналізу і обробки первинної

статистичної інформації. Інформаційні ресурси и технології в науковому дослідженні.

Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях. Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Історія розвитку бібліотек в Україні. Бібліографічні джерела інформації про правоохоронну діяльність. Статистичні матеріали, науково-дослідна література, навчальна література, науково-популярна література, практичні посібники, довідкова література. Структура та організація бібліографії про правоохоронну діяльність. Бібліографічні покажчики: загальноправові, галузеві, тематичні, персоналії. Види друкованих творів: бібліографічний запис, реферат. Інформаційно-пошукові мови бібліографічних фондів. Індексвання наукової інформації у довідково-інформаційних фондах. Універсальна десяткова класифікація (УДК). Кодові позначення індексу знань та їх найменування. Бібліотечно-бібліографічна класифікація ББК. Кодові позначення індексу знань та їх найменування. Систематичний та алфавітний каталоги.

Кваліфікаційна робота як результат наукового дослідження. Кваліфікаційна наукова робота: поняття, види. Структура, зміст та вимоги до кваліфікаційної роботи відповідно рівня наукового дослідження. Магістерська робота як вид кваліфікаційного наукового дослідження. Вибір та обґрунтування теми магістерської роботи. План магістерської роботи: основні вимоги і структура. Наукове керівництво магістерською роботою. Стандартні вимоги щодо оформлення магістерських робіт. Процедури рецензування і підготовки до захисту робіт. Зміст процедури захисту і порядок здійснення публічного захисту дипломної магістерської роботи. Систематизація результатів дослідження у сфері правоохоронної діяльності. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Науковий реферат. Інформативний реферат. Монографія. Дисертація. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Приклади бібліографічного опису джерел.

3. Рекомендована література

1. Артемчук Г.І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи.. К.: Форум, 2000. 270 с.
2. Асєєв Г. Структура метричних досліджень у сучасному наукознавстві. *Вісник Книжкової палати*. 2016. № 1. С. 6-9.
3. Баранова Ю. О. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2015. 28 с.
4. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. К.:АБУ, 2002. 480 с.
5. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.

6. Бублик С. Модернізація національної системи формування дослідницького потенціалу. *Стратегічні пріоритети*. 2009. № 1(10). С. 73-79.
7. Бублик С. Основні чинники формування державної науково-технологічної політики. *Вісник Національної академії державного управління*. 2010. № 4. С. 65-72.
8. Бублик С. Стратегічні напрями реформування державного управління у сфері науково-технологічної діяльності. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2011. № 1(8). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_01\(8\)/index.html](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_01(8)/index.html)
9. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
10. Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано-Франківськ, 2018. 207 с.
11. Гранатуров В. Проблеми побудови визначень та класифікації об'єктів у дисертаційних дослідженнях. *Бюлетень Вищої атестаційної комісії України*. 2011. № 7. С. 31-33.
12. Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2011. 185 с.
13. Данилова І. П. Законодавче регулювання наукової сфери України: теоретико-правовий аспект. Загальна проблематика на сучасному етапі розвитку держави. *Науковий вісник Ужгородського державного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Вип. 32. Т. 3. С. 15-19.
14. Дудник І. М. Вступ до загальної теорії систем : навч. посібник. К., 2010. 130 с.
15. Єріна А. М., Заходай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2014. 212 с.
16. Звонкова Г. Л. Академічна наука України: організація діяльності. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Історія і філософія науки і техніки»*. 2011. Вип. XIX. С. 94-100.
17. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К. : ВД. «Професіонал», 2014 р. 216 с.
18. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник, 2015. 541 с.
19. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
20. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
21. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.
22. Лудченко А. А., Лудченко Я. А., Примак Т. А. Основы научных исследований: Учеб. пос. К.: Общество «Знания», КОО, 2010. 113 с.

23. Методологія та організація наукових досліджень : навчально-методичний посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.
24. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
25. Нагорічна О. С., Коновалов Ю. О. Законодавче забезпечення процесу державного регулювання наукової діяльності. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_5_12 (дата звернення: 03.09.2018)
26. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації / За ред. В. В. Пасічника. К.: «Ліра-К», 2010. 282 с.
27. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ/ А.Є.Конверський, В.І.Лубський, Т.Г.Горбаченко, В.А.Бугров; за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
28. Пахомова А. О. Загальна характеристика законодавства у сфері проведення науково-дослідних робіт. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 2(21). С. 52-58.
29. Пилипчук М. І., Григорьев А. С. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 270 с.
30. Поворознюк А.І., Панченко В. І., Філатова А. Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х. : «НТМТ», 2016. 192 с.
31. Попович О. С. Структурні зміни кадрової складової наукового потенціалу України. *Міжнародний науковий журнал «Наука та наукознавство»*. 2011. № 1(71). С. 26-33.
32. Пилипчук М. І., Григорьев А. С. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 270 с.
33. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: ЦНЛ., 2003. 116 с.
34. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»: конспект лекцій. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.
35. Рябовол Л. Т. Наукознавство як галузь досліджень та система знань. «Актуальні проблеми національного законодавства»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Кропивницький, 8 листопада 2018 р.). Кропивницький, 2018. С. 7-10.
36. Рябовол Л. Т. Повноваження органів державної влади як суб'єктів державного регулювання та управління у галузі наукової і науково-технічної діяльності. «Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця» (НПК 2018): матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 6-7 груд. 2018 р.). у 2-х частинах. Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. Ч. 2. С. 56-58.
37. Рябовол Л. Т. Поняття, види, рівні, суб'єкти та об'єкти наукової і науково-технічної діяльності: законодавче визначення: «Современные технологии образования взрослых»: сб. науч. работ / ГрГУ им. Я.Купалы; редкол.: Е.В. Концеал (гл.ред.) [и др.]. Гродно: ГрГУ, 2018. С. 131-140.

(URL : <http://ipo.grsu.by/postdip2018/index.php/ppk/epa-2/2014-11-20-05-28-15/110>)

38. Рябовол Л. Т. Система законодавства про наукову і науково-технічну діяльність. *Наукові записки. Серія: Право*. 2018. Вип. 5. С. 4-10.

39. Саверченко О. Механізм державного регулювання науково-технологічного та інноваційного розвитку : автореф. дис. ... канд. економічних наук. Київ, 2015. 24 с.

40. Сиденко В. М., Грушко І. М. Основы научных исследований. Х.: Вища школа, 2009. 200 с.

41. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2007. 317 с.

42. Тормоса Ю.Г. Основы научных исследований: навчально-методичний посібник. К.: КНЕУ, 2013. 80 с.

43. Філіпенко А.С. Основы научных исследований: посібник. К.: Академвидав, 2014. 208 с.

44. Христинченко Н. П. Суб'єкти наукової діяльності в Україні. *Наше право*. 2014. № 5. С. 50-53.

45. Цехмістрова Г. С. Основы научных исследований: Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 240 с.

46. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

47. Чорней Н. Б., Чорней Р. К. Теорія систем і системний аналіз. К. : МАУП, 2005. 256 с.

48. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віне : НУВГП, 2016. 151 с.

49. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / 4-те вид., випр. і доп. К.: Знання, 2014. 307 с.

Нормативно-правові акти

50. Конституції України: Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Редакція від 30.09.2016. URL: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr(дата звернення: 29.08.2018)

51. Положення про національний науковий центр, затверджене постановою Кабінету Міністрів від 19.03.1994 р. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/174-94-п> (дата звернення: 29.08.2018)

52. Положення про Національний фонд досліджень України : постанова Кабінету Міністрів від 04.07.2018 р. № 528. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/528-2018-п/paran23#n23> (дата звернення: 30.08.2018)

53. Положення про Національну раду України з питань розвитку науки і технологій : постанова Кабінету Міністрів від 05.04.2017 р. № 226. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/226-2017-/paran10#n10> (дата звернення: 23.08.2018)

54. Положення про порядок визначення наукових об'єктів, що становлять національне надбання: постанова Кабінету Міністрів від 19.10.2016 р. № 723. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/723-2016> (дата звернення: 23.08.2018)

55. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.03. 2016 р. № 261. URL : <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/kabineta-ministriv-postanovi/postanova-vid-bereznya-2016-261-pro141415.html> (дата звернення: 03.10.2018)

56. Порядок проведення державної атестації наукових установ: постанова Кабінету Міністрів від 19.07.2017 р. № 540. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-п/paran10#n10> (дата звернення: 30.08.2018)

57. Порядок реєстрації міжнародних науково-технічних програм і проектів, що виконуються в рамках міжнародного науково-технічного співробітництва українськими вченими, а також грантів, що надаються в рамках такого співробітництва, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2017 р. № 1507. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1564-17/paran13#n13> (дата звернення: 23.08.2018)

58. Порядок утворення, реорганізації та ліквідації державних наукових установ : постанова Кабінету Міністрів України від 4.07.2018 р. № 529. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/529-2018-п/paran11#n11> (дата звернення: 23.08.2018)

59. Порядок формування тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету : постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 р. № 13. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/13-2018> (дата звернення: 25.08.2018)

60. Примірне положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад державної наукової установи : постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 р. № 13. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/404-2018-п/paran10#n10> (дата звернення: 25.08.2018)

61. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 26.08.2018)

62. Про вищу освіту у: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 26.08.2018)

63. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1621-15> (дата звернення: 26.08.2018)

64. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.9.2006 р. № 143-V. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (дата звернення: 26.08.2018)

65. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.02.2002 р. № 40-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 26.08.2018)

66. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. № 3322-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3322-12> (дата звернення: 26.08.2018)

67. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/51/95> (дата звернення: 26.08.2018)

68. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 23.08.2018)

69. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 31.08.2018)

70. Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу : Закон України від 07.02.2002 р. в редакції від 16.01.2016 р. № 3065-14. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3065-14> (дата звернення: 23.08.2018)

71. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687- IX. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення: 30.08.2018)

72. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності : Закон України від 08.09.2011 р. № 3715 - VI. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (дата звернення: 28.08.2018)

73. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 р. № 2623-III. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2623-14> (дата звернення: 27.08.2018)

74. Типове положення Про раду молодих вчених при органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 822. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/822-2016-п/paran9#n9> (дата звернення: 25.08.2018)

Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.britannica.com	Он-лайн енциклопедія «Британіка»
www.uk.wikipedia.org	Україномовна версія он-лайн енциклопедія «Вікіпедія»

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання – усні та письмові опитування, виконання тестових завдань, написання рефератів; ІНДЗ.